

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem Mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Katera škropilnica za trte škropiti je najboljša?

Približuje se zopet čas škropljenja trt. Letos vendar ne bode več takih vinogradnikov na Dolenjskem, kateri bi to prekoristno delo opustili. To tem manj, ker nas skušnja uči, da se neškropljene trte po zimi rade posušé, s kratka, da poginejo. Modri galici je tudi cena močno padla; torej škropimo, kar vsi od kraja, brez zanašanja, da peronosperre znabiti letos ne bode.

Praša se, s kakimi pripravami naj pa škropimo? Revni vinogradnik, kateri nima denarja, da bi si posebni stroj — škropilnico kupil, poslužuje naj se škafa ter kake metlice. Premožnejši vinogradnik, kateri ima dosti vinograda, naj si pa že omisli škropilnico. Kar bode zanjo dal, si bode prihranil kar v enem letu samo s tem, da bode porabil manj galice in pa, da bode delo mnogo hitreje dovršil.

PODLISTEK.

Svatba na Mehovem.

(Dalje.)

Prijatelja sedela sta nekaj časa molčé. Naposled se vzdrami Kunibert: „Zahvaljujem se ti moj žlahtni in v resnici plemeniti prijatelj za to svaritev, s katero me delaš previdnega“, reče mu. „Če si znal zaslediti in uganiti čutila svoje sestre, kakó naj jaz nekaj skrijem tvojemu pogledu ker sva vendar zmiraj skupaj? Mar pa verjameš, da mi je móči živeti brez nje, ki je angelj med ljudmi? Tudi mene bo doletela enaka nesreča in vendar midva nisva kriva tega. Sedaj vživam v Mehovem naj srečnejše dneve mojega življenja; — kaj meni mar, ako se ima odslej začeti moj pogin? — Toda vkljub propadu, vkljub stene ki je med nama in me loči od Elizabete, svetilnica moje náde še noče ugasniti“.

„Ti pripoveduješ o nádi? Ubogi prijatelj!“

„Da, nádo gojim v svojem sreč. Če se ona izpolni, pa se lahko še vse na dobro obrne. Vsaj pravite vsi, da sem umetnik v petji in brenkanji.

Pa katero škropilnico je najbolj priporočati? Po skušnjah na deželni kmetijski šoli na Grmu ono po sestavi ali sistemi „Candejo“ (Kandejo), kakoršno prodaja v Trstu tvrdka Živic et Comp. Z leseno brentico vred stane taka škropilnica le devet gld. Pa brentice v Trstu kupovati ni treba, ker jih od nas iz Ribnice v Trst vozijo. Brentico omisli naj si torej vsak sam doma in iz Trsta naroči naj si pa le tako zvane „škarje in črevo“ Candejo-tove škropilnice; sploh vse, razun brentice. Kako da se škarje z brentico združijo, vidi lahko sleherni v deželni kmetijski šoli na Grmu Candejo-tovo škropilnico pa priporočamo iz sledečih vzrokov: 1. ker ona kaj malo stane, 2. škropi kar naravnost in izvrstno, ter porabi najmanjšo množino škropilne tekočine, 3. ona se ne zalasti med delom in pokvariti se tudi ne more. Ako se pa kedaj odpove, popravi jo lahko vsaki najpriprostejši vinogradnik sam. Vinogradniki naročite si torej toliko priporočano škropilnico. Kdor sam jedne ne zamore, pa zložite sosedje denar

Dobro. Moje brenkanje in petje sta nemara sedaj še brez pomena, toda vsemogoča ljubezen bo in mora dvigniti oboje na neko stopinjo, katere sedaj še sam ne poznam. Zapustil bom šolo ter podal se na Dunaj. Tam si pridobim sè svojo umetnostjo, ki se bo še-le takrat smela umetnost imeenovati — pred tronom svitlega vladarja zaslug in takrat, ko bode vse o meni govorilo, ali ko jaz lastnoročno pisanje cesarjevo, katero tvoj oče takó visoko cení, semkaj prinesem — in prinesem ga gotovo — takrat, upam, dal se bo tvoj vitežki oče nakloniti“.

„Želim ti k temu obilo sreče in Bog daj, da bode takó!“ odvrne Oto s težkim srcem. „Kar se mene tiče, Kunibert, hočem vse storiti, da ti k temu pomagam“.

Skoro do belega dné pogovarjala sta se mlada prijatelja o tej zadevi. Oto obljubi Kunibertu, da izvabi sestro na sprehod in mu takó nakloni priložnost, da zamore ž njo na samem govoriti.

Onega dné pred odhodom prijateljev v Novo Mesto — je Mehovski gospodar odjezdil na lov.

skupaj, da jo bode te potem skupno kupili in tudi skupno rabili.

Še nekaj vam moram povedati o škropljenju namreč to-le: Škropilno tekočino, ne rabiti drugače napravljeno kakor tako, kakoršno so vam „Dolenjske Novice“ lansko in predlansko leto že priporočale namreč tako: v 30 litrih vode raztopi 3 kilograme modre galice v jedni posodi. V drugi posodi razpusti pa v 70 litrih vode 7—8 kilogramov ugašenega apna. Obedve tekočini zmešaj skupaj in tekočina je gotova.

Skušnja je ravno lansko leto na Primorskem, v Vipavi in tudi na Dolenjskem sem ter tje do dobrega dokazala, da tekočine, ki imajo v sebi malo galice, le tam pomagajo, kjer — peronospereni. Tako je in nič drugače. Vinogradniki, varujte se pa tudi še posebno pred močno priporočenim, pa kaj malo ali kar nič vrednim tako zvanim azurinom. Kmetiška šola na Grmu je poskropila v prošlem letu z azurinom jeden cel vinograd v Smolenivasi, in del onega v Trškigori. Da ni hitro hitro za azurinom galico in apno rabila, bilo bi vse delo zaman, tako malo se je zmenila peronospora za azurin.

Škropite trte dvakrat ako ne še celo trikrat. V prvič pred cvetenjem zaroda, v drugič koncem julija ali pričetkom avgusta, v tretjič ako treba, pa še pričetkom septembra.

Nova bolezen.

Ob meji kostanjeviške in šentjernejske fare se je prikazala nalezljiva, kužna bolezen, kakoršne

Oto pa, ker se je sprehod kazal nepotreben, je naravnal, da sta se oba mlada človeka sošla v grajski knjižnici.

Skoro eno uro sta se pogovarjala. Pred steklenimi vrati, ki so držale v sobano, sedel je brhki Oto kot zvesti stražnik zaljubljenecv. Njuno pogovarjanje se ni slišalo skozi vrata; bila sta vsa prešinjena sreče, ljubezni, srčnosti in vdanosti, ki so njima sijale iz oči.

Druzega dné priredil je grajščak sijajen banket. Voz za potovanje je že stal pripravljen na dvorišču. Po obedu objame oče svojega sina, zahvali pristrčno Kuniberta za obilno zabavo, katero mu je povzročalo njegovo petje in brekanje in mu poda velik cekin za spominsko darilo. Kaj sta zaljubljenca pri tej ločitvi čutila, ni lahko popisati. Voz pridrdra; mlada človeka poslovita se še enkrat od vseh navzočih in na to se odpeljeta čez viseči most v dolino proti Novem Mestu.

* * *

Stari mestni godec Pavel Avmer ni se malo čudil, ko mu je družega dné njegov sin omenil,

doslej še niso poznali. Zovejo jo „pôtni prhljaj“ (Schweissfriesel). Tudi na Koroškem se je prikazala nekako pred šestimi meseci. Ko se je bilo to sporočilo najvišemu zdravstvenemu svetu na Dunaj, je ta odposlal na Dolenjsko sedem gospodov zdravnikov v okužene kraje pod vodstvom g. dvornega svêtnika profesorja Graše in profesorja Veihselbaum, da preiščejo to vednostno neznano vrsto bolezni. Gospodje so se trudili te dni ter enoglasno vsaj določili, kako bolezen klinično napreduje; bakteriologično (kakove snove so vzrok tej bolezni) pa bode določil še le g. profesor Vajhselbaum. — Ta bolezen se pač prav imenuje „pôtni prhljaj“, „pôtni dobrci“; kajti kedor zboli, začuti kar nenadoma, ne da bi bil prej slaboten, močno mrzlico, da-si toplota telesa pride do 40, — celo 41 stopinj. Bolnik jako oslabi — skorej do nezavednosti, med mrzlico ga po udih nekako čudno trga. To traja 5—6 ur. Koža se porudeči — posebno po prsih in hrbtu in pokažejo se neštevilni mozolčki, kakor male in večje bunčice po životu; iz daljave se vidijo bolniki, kakor bi bili z moko potreseni. Ti mozolčki so početkom trdi, pozneje pa se napolnijo z neko rudeče-rumeno tekočino ter dobe podobo mehurčkov. Peto in šesto uro se pa človek tako poti, da kaj tacega poklicani gospodje strokovnjaki še niso videli nikdar. Ali glej! naenkrat mrzlica pohenja, telesna toplota se zniža in bolnik se počuti precej dobro — samo truden je močno — diši mu celo navadna jed. Poredkoma umre človek v prvem napadu bolezni, kakoršnega smo opisali doslej, mnogokrat pa, ko ga zgrabi v drugič. Bo-

da ne misli iti več v domačo šolo marveč, da, odpotuje na Dunaj, za kar bo pa potreboval obilno denarja. Toda od očeta novcev ni zahteval, ker sta mu jih Oto in sestra njegova dovolj oskrbela. Nekoliko dni poznej, ko je prijatelja v šoli vsaki dan obiskal, zapustil je Kunibert sè svojo harfo Novo Mesto ter se podal v prestoluico na Dunaj.

Med tem, ko pustimo Kuniberta, da nadaljuje svojo pot, podajmo se nazaj na Mehovo. Pogovor Elizabete s Kunibertom navdajal jo je še nekaj časa z upanjem. Vaje na harfo, katero ji je oče v Benetkah omislil, postale so ji odslej najljubša zabava.

Kmalopri odhodu mladega umetnika začelo je biti na Mehovem kaj živo. Začele so se gostije in pojedine, katere je priredil vitez Herman svojemu bodočemu zetu Juriju pl. Grätz, ki se je pred kratkem vrnil z Dunaja v Gradac (graščino med Črnomljem in Metliko).

Jurij pl. Grätz zaslužil je kot krepak, mlad človek in hraber vojak splošno odlikovanje. Cesar Friderik IV. ga je močno spoštoval ter pridržal ga celi dve leti na svojem dvoru na Dunaju. Ko

Izen se jako rada ponavlja; kdor je prestal vže dva napada, sme jih pričakovati še več novih.

Neki mož na Koroškem leži vže 17 tednov: napala ga je bolezen vže 11krat. Ko ta bolezen človeka napade drugič, ga več ne trga po udih, ampak krči ga vijo po različnih kitah — trese se pa tako, da se giblje vse okrog bolnika. — Ženskega spola se loti bolezen raje kakor možkega — več žensk oboli, več umre. Največ jih je obolelo na Zgornej in Spodnjej Prekopi. — Dostavili pa so gospodje, da so zdravstvene razmere v tem kraju jako slabe; ni čuda, ker pravijo, da je tu gnjezdo kuge. V malej sobici, kjer ni niti dimnika, stanujejo ljudje skupaj s svinjami, kokošmi in drugimi domačimi živalimi. Za zdravnika se ne brigajo.

Mogoče, da so gospodje Dunajčani videli nekoliko prečrno, ali vendar rečemo: Dolenjci, skrbite za snago in Bog vam bode ohranil drago zdravje. Snaga je ljuba Bogu in ljudem. Snaga v zunanjem kaže snago duševno; priča, da so ljudje delavni, brižni — skrbni.

Še nekaj je, česar ne moremo zamolčati, da si ne vemo, je-li res ali ne. Čuli smo, da doli nimajo nikake mrtvašnice v Šent-Jernejški fari, da zgodaj umrle prevažajo v mrtvašnico na Gradišče — uro nad Šent-Jernejem. Ako je tam res tako, je grozno. Ni-li potem največja nevarnost, da se bolezen širi po mrličih dalje in dalje? Skrbite vendar vsestranski, da se nesreča omeji! Bog ne bode delal čudežev, ako bomo ljudje leni.

je namreč l. 1462 sovražnik oblegal cesarja v njegovem gradu na Dunaju, napotil se je Jurij pl. Grätz z drugimi kranjskimi vitezi cesarju na pomoč ter imel pri tem priložnost, skazati se za nenavadno hrabrega vojaka.

Neki sosed grajščaka na Mehovem seznanil je viteza Jurija že poprej, nego je šel na Dunaj, z zalo Elizabeto, in Herman iz Mehova je obljubil očetu mladega viteza, da se njih rodbina s tem zakonom tesneje združi.

V krasni vitežki opravi, ozaljššan z cesarjevo verižico, dospel je Jurij v Mehovo. Da-si tudi je bil po svoji unanosti malo gibčen, skoro da oduren, ter se k nežni dvorski gospodičini ni dosti prilegal, vendar Elizabeta ni našla na njem nikake ovire, da bi mu mogla odtegniti pri zaroki svojo roko, ko bi se poprej ne bila seznanila s Kunibertom. Staremu grajščaku so se lesketale oči veselja in zadovoljnosti, ko mu je stari sosed iz Gradaca pripeljal svojega krepkega sina v veliko dvorano ter ga prosil za roko njegove hčerke.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Pri nas se snuje vedno živabneje slovenski katoliški shod; nekaj pododborov po deželi se je vže osnovalo. Tudi mi Dolenjci bomo takrat po hiteli v Ljubljano mnogoštevilno. Sicer pa je pri nas na dnevnem redu pogubni prepir — povzročen po nekaterih, ki ne mōrajo priznati, da mora biti tudi Slovencu katoličanu prvo — vera katoliška. Smejó se le neprijatelji naši.

Povedali smo vže zadnjič, da so Mladočehi zahtevali v državnem zboru, da se toži minister Senborn, češ, da je prelomil vstavo, ko je osnoval brez dovoljenja češkega deželnega zbora v Toplicah okrožno sodišče. Zgodilo se je, kakor smo pričakovali; pogoreli so. — Dobili so za svoj predlog samo 41 glasov. Naši poslanci so trije glasovali zoper Čeha, drugi pa se glasovanja niso vdeležili. To pa naši liberalci v Ljubljani gospodom poslancem jako zamerijo. Gotovo pozabljajo, da bi mi morali hvaliti Boga, pa tudi ministra, ako bi hotel tako krivično razdeliti Koroško, Stajarsko itd. ter tamo osnovati slovenska okrožna sodišča za Slovence! Prepričani smo, da tudi istrska slovanska poslanca svojim rojakom ne bodeta koristila s tem, da sta se zavezala z Mladočehi.

Na Dunaju se obravnava zakon, po katerem se bode dalo za prometne naprave tega glavnega mesta našega cesarstva nad 60 milijonov. Po pravici zahtevajo nekateri gg. poslanci, naj se ne pozabi tudi na druga mesta, druge dežele.

Na Ogrskem je umrl ogrski trgovski minister Baroš. Bil je še mlad — vnet Madžar, radi

Videli pa so, kako je gospodičina, ko so jo poklicali, zarudela in obleдела. „Oče!“ rekla je Elizabeta, „vi veste, kako vas ljubim in spoštujem. Ūjute torej prošnjo svojega otroka. Dajte mi še časa, da si premislim. To je vse, za kar vas prosim. Vitez Grätz je mož, katerega moram, kakor vsakdo, tudi jaz visoko ceniti. On bo uvidel, da sem še jako mlada, — da še premlada, da bi kot ubogljiva in pokorna hči o tej zadevi mnogo govorila. Torej upam, da usliši moja prošnjo ter mi dovoli eno leto časa v premislek, za kar vaju oba pokorno prosim.“

Te z največjo nežnostjo izgovorjene besede niso ostale brez vspeha. Ljubezen k oddaljenemu, z osodo se borečem Kunibertu dajala je plahej gospici srčnost, da jih je izgovorila.

„Bodi torej tako, moja velespoštovana gospodičina!“ reče vitez Jurij, priklonivši se Elizabeti in poljubivši ji roko. Tudi oba očeta sta odobrila prošnjo, na kar so sedli k pojedini, katere se je udeležilo mnogo vitezov iz okolice.

(Dalje prihodnjič.)

česa so ga pokopali na državne stroške z največjo častjo — a nam je škodoval v trgovini, kjer je mogel.

Kaj je novega po širokem svetu?

Prvi maj je prešel brez groznih nesreč, katerih se je bal svet. Anarhisti sicer niso bili povsod mirni — ali ravno sveta tudi niso prevračevali. Najbrž jim je to zabranil policaj, žandar in vojak. Ali mirni niso — Bog vedi, kaj nam prinese uže bližnji čas.

Francoska republika (ljudovlada) se je jako utrdila po zadnjih volitvah. Pripomoglo je k temu gotovo mnogo papeževo pismo do francoskih škofov, v katerih so jim priporočili, naj priznajo ljudovlado.

Preiskave v **Ruščuku** zoper nekatere hudobneže, ki so hoteli od ondi bombe vtihotapiti v Carigrad, kažejo, da Rusija vedno še neti nezadovoljnost ter upor v Bolgariji.

Piše se nam:

Iz **Dolenje Vasi pri Ribnici** piše nam prijatelj našega lista naslednje: Danes zjutraj — 7. t. m. — šel je tukajšnji blizo 46 let stari, neoženjeni delavec Janez Tekavec, ki je bil ravno na oklicu, v Gotenico. Nesel je s sabo dinamitne patrone, katere bi se imele porabljevati pri cesti v „Bärenheim“. To noč je bil novozapadli sneg vso okolico pobelil. V snegu zapazi potujoči sled medveda t. j. njegove stopinje. Bodisi, da se je nesrečnež uže teh znamenj kosmatinčevih zbal, ali pa, da ga je v najbližji okolici čutil — ker naenkrat mu šine osodepolna misel v glavo, da bi jedno dinamitno patrono zažgal in s tem ne le sebe pred medvedom varoval ampak ga tudi ubil. — Zažge torej jedno tako patrono v roci, ali predno jo od sebe vrže, razpoči se in mu obe roci do členkov odtrga in ga tudi po obrazu rani. — Reveža so prepeljali v Dolenjo Vas, kjer mu je ranocelnik za prvo silo rane obvezal, da so ga potem v deželno bolnico v Ljubljano odpeljali. — Žalosten dokaz, kako previdno se mora ravnati s tako nevarnim razstrelivom.

Iz **Karlovcu**. — [Proslava zlate sv. maše v Karlovcu.] Kakor smo iz vrjetnih virov zvedeli, je veleč. O. Gilbert Gravl obhajal v Karlovcu v frančiškanski župni cerkvi 24. aprila t. l. na prav slovesni in praznični način zlato sv. mašo. Brez števila veliko spoštovalcev, prijateljev in hvaležnih bivših učencev slavljencev je željno pričakovalo ta dan. Samo nebó se je tudi tega dneva veselilo, ker je ravno v nedeljo bil prekrasni spomladanski dan; bilo je čisto in bistro kot ribje oko. Cerkev je bila prav lepo ozaljšana, posebno veliki oltar s prekrasnimi cveticami in neštivilnimi svečami. Frančiškanska cerkev je sicer prostorna, pa za to slavnost bila je vsa pretesna in premajhna. Točno ob 10. uri pristopi častiti starček o. zlatomašnik k altarcu, na levi roki z lepim vencem, v desni pa visoko, s krasnimi cveticami ozaljšano palico držeč, spremljan od čveterih asistentov in drugih mašnikov pod vodstvom milostljivega g. prošta Metliškega Frana Dvogana, kateri mu je v dobi svojega šolanja v Karlovcu, večkrat ministriral. Pred altarcem zakliče z čisto zvonečim glasom Boga duha

svetega na pomoč, in potem začne opravljati starček z lahkim pa dostojnim kretanjem sv. službo božjo. Po Kredi (Credo) pa stopi na prižnico veleč. g. Jože Šošarič, Velemerički župnik, in prekrasno predočí zbranim krščanskim vernikom zaslužno delovanje dičnega slavljenca, kateri je v teku petdesetih let po raznih samostanih, kamor koli ga je njegovo poglavarstvo pod pokorščino namestilo, marljivo in vstrajno služboval kot učitelj, veroučitelj, spovednik, pridigar, gvardijan in vselej pripraven pomočnik bližnjim župnikom ter povsod si pridobil pred predpostavljeno oblastjo in pri narodu zaslužno priznanje.

Ko je cerkvena slovesnost dovršena, zapoje o. zlatomašnik: Te Deum laudamus, t. j. Tebe o Gospod ponižno zahvalim za vse dobrote in milosti, in preden mašništvo odide iz pred altarja, stopi o. zlatomašnik vrh stopnic, razprostre roke, moli in podeli vsem navzočim sv. blagoslov. S tem je bila dokončana ta slavna služba božja zlate sv. maše, ki ostane z zlatimi črkami zabilježena v vernih srcih vseh pričujočih, posebno še za to, ker se ne čita niti ne sliši, da bi kdaj v Karlovcu iz mej čč. oo. frančiškanov kedaj slavil zlato sv. mašo.

Da se je ta dan tem bolj poslavil, je povabil g. o. gvardijan več odlične gospode duhovskega in svetnega stanu na obed, pri katerem so se vrstile domorodne pesmi z veselimi zdravicami g. zlatomašniku. Dobil je slavljencev nebrojnih čestitek, pismenih, brzojavnih in tudi lepih kronologiških, katerih je bil g. slavljencev posebno vesel. Njegovi nekdanji učenci so mu podarili srebern pokal, ki je od znotraj pozlačen — kelihu podoben.

Bog daj vrlemu staremu o. zlatomašniku še mnogo let preživeti v zdravju, da se bode mogel veseliti še svoje demantne maše!

Domače vesti.

(Volve v občinski zastop) bomo Novomeščani imeli začetkom junija. Da so take volitve važne, vam „Novice“ ne bodo pripovedovale; dobro veste sami, da ima občinski zbor skrbeti za blagor mesta v vsacem oziru. Kakoršne može bodete volili, tako bodete skrbeli za-se. Posebno važen pa bode ravno zastop, katerega imamo voliti sedaj, kajti ravno za njegovega poslovanja se bode zidala železnica. Ne bomo vam imenovali nikacega imena, ampak samo svetujemo: pogovorite se med seboj in volite može, ki so pošteni, nesebični, vneti za mesto in sploh za vse kar je nam sveto in drago. Volite može, ki bodo res prihajali k občinskim sejam, ne pa samo dali voliti se, potem pa lepo prepustili delo drugim. — Da mora lice našega mesta ostati slovensko, o tem mislim, vam niti govoriti ni treba!

(O Dolenjski železnici.) Delniška družba „Dolenjske železnice“ se je ustanovila dné 4. maja na Dunaju. Družbena glavnica znaša tri milijone sto tisoč goldinarjev, ki se pridobi iz 31.000 delnic po 100 gold. 6000 od teh morajo plačati interesentje t. j. oni katerim bode železnica pred vsem koristila — Dolenjci. (Podpisali so jih prostovoljno posamezni, občine, deželni zbor, Kranjska Hranilnica). Te akcije znašajo 600.000 gld. Ostalih 25.000 delnic v znesku dveh in pol milijona, katere pozneje prevzame država, pa morata vplačati koncesionarja gg. knez Karol Auersperg in baron Švegelj. Družba sme tudi izdati štiri odstotne prioritetne obligacije, ki neso po štiri

odstotne obresti, do zneska sedem milijonov, ako bode treba. — Pooblaščenec društveni, dvorni svetnik dr. Liharzik, je najprej poročal kako in kaj se je doslej godilo za zidanje „dolenjskih železnic“. Povedal je, da je doslej došlo 11 ponudb za zidanje črte Ljubljana-Kočevje; med njimi so ponudili, da prevzamejo za manj, kakor je proračuneno: baron Lazarini-Krulič, za 179.681 gold.; Kis-Robas-Prašnikar, za 201.176 gld.; G. pl. Ceconi in družba 174.443 gold.; A. A. Hauser, za 188.710 gld.; brata Redlich in Berger, za 332.653 gld.; E. Gros in drugi, za 275.807 gld. — Komu se bode oddalo delo, določi direkcija avstrijskih državnih železnic skupno z upravnim vodstvom dolenjskih železnic. Število upravnih svetovalcev se je določilo deset. Od družbe same so izvoljeni knez Karol Auersperg, baron Švegelj in Karol Lukman; od trgovinskega ministra sta imenovana dr. Fr. Liharzik in prof. Fr. Šuklje; deželni odbor zastopata ces. svetovalec Murnik in dr. Šaffer, Kranjsko hranilnico dr. Josip Supan in O. Bamberg, trboveljsko rudniško družbo dr. E. Reif. V revizijski odsek so izvoljeni A. Samassa, And. Suster in dr. Josip Springer, kot namestnika Fr. vitez Langer in dr. Fr. Rudeš. — V minulem tednu se je pri trgovinskem ministerstvu oddala zgradba dolenjske železnice, katere ponudbe so se sprejemale do 2. maja. Prvi del zgradbe dolenjske železnice je sprejela tvrdka Redlich in Berger, znana že po zgradbi arlberške železnice, ki je prevzela razpisano progo od Ljubljane do Kočevja 73 klm. dolgo, proti proračunu 2.105.396 gld. za 332.653 gld. ceneje.

(Pri porotnih obravnavah) pred tukajšnjem c. kr. okrožnim sodiščem, katere so se vršile od 25.—30. aprila t. l., bili so obsojeni: Kolbezen Albert, radi hudodelstev posilne nečistosti in oskrumbe na tri leta težke ječe; Gliebe Jožef, radi hudodelstva ponarejanja kovanega denarja na pet mesecev ječe; Deželan Martin, radi hudodelstva tatvine na pol-četrtro leto težke ječe; Antonija in Terezija Zubljan, radi hudodelstva tatvine in deležnosti na tatvini na 20 mesecev težke ječe; Terdan Josefa, radi hudodelstva zažiga; Žagar Matevž pa je bil od zatožbe radi hudodelstva ponareje kovanega denarja oproščen.

(Občinske volitve) v Trebnjem so bile dne 10. maja. Zvoljeni so naslednji gospodje posestniki: Franc Huč z Gorenjih Ponikev, županom; Janez Ratajec iz Lukovka; Anton Strajnar iz Dol. Ponikev; Anton Potokar iz Račjega Sela; Anton Ratajec iz Primštala; Franc Zupančič iz Trebnjega in Ignacij Čeh iz Česnjavka, svetovalcem.

(Živinozdravnik g. Hugon Turk) naselil se je v Litiji, kar je hvalevredno, posebno ker obširni okraj tega dosedaj ni imel.

(„Narodne biblioteke“) izišli so ravnokar trije snopiči in sicer: „Solnce in sence“, izvirna povest od J. Bedenka; „Svitoslav“, izvirna povest od Križana. Vsak teh snopičev velja 15 kr. in so lahko umljive in mične povesti za naš narod. Dalje je izšel prvi zvezek zgodovinskega romana „Z ognjem in mečem“, poljski izvirnik od H. Sienkiewicza, prevel v slovenščino Podravski. Obsegal bode osem zvezkov. Prvi zvezek velja 30 kr. Dobiti je te in vse druge zvezke „Narodne biblioteke“ pri založniku J. Krajcu v Novem Mestu in tudi po bukvarnah.

(„Mlinarjev Janez“, slovenski junak) zlasti našim vrlim Štajarcem predobro znana knjiga, katero je spisal F. Kočevar pred 32 leti, je prišla

na dan v drugem natisu. Kako rado je bralo knjižico slovensko ljudstvo, je pač najboljši dokaz ta, da se prvi natis vže ni mogel več dobiti. Drugi natis je precej popravljen slovnično in stvarno, kakor zahteva današnji čas. Knjiga se bode brala z največim zanimanjem. Sploh smo z njo prav zadovoljni — ali neka napaka bi se bila vendar-le lahko odpravila — ono ljubkovanje na str. 20., 21. itd. bi se bilo dalo tako popisati, da ne bi bilo nikomur spodtakljivo, glejte povest „Pegam in Lambergar“, „Dom in Svet“, kako naj se piše o tej res kočljivej stvari. Prav brez potrebe je na str. 143 sklep, da skočita v morje. — Samomor moramo vselej obsoditi, kako lahko bi se bilo to izpustilo! Sicer pa ponovimo: knjiga je za odrašene vredna priporočila.

Poziv!

Po želji nekaterih gospodov vabi podpisani za dobro katoliško stvar vnete gospode duhovskega in svetnega stanu, naj blagovolé priti v četrtek, 19. t. m. ob 2. uri popoldne na shod v društveni sobi katoliške družbe rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu.

Vstanovil se bode stalni odbor za pripravlanje za občni slovenski katoliški shod v Ljubljani 30. do 31. avgusta. Kolikor bode dopustil čas, se bode govorilo tudi o resolucijah, ki so doslej došle iz Ljubljane: 1. o kmetem vprašanju; 2. o šoli; 3. o tisku; 4. o katoliškem življenju.

Nekaterim gospodom morda čas ne bode vgoden; ali gledé na vnanje nam skorej ni mogoče odločiti drugega časa. Ako se bode izrekla želja, se bode sklical še poznejši shod ob večernej uri za bližnje gospode.

Dr. Marinko.

Poslano.

Podpisani odbor akad. društva „TRIGLAV“ v Gradcu prosi slavno uredništvo „Dol. Novic“, da sprejme na podlagi § 19. tisk. zakonika od 17. dec. 1862. leta k „poročilu o delovanji in stanji slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu za akadem. leto 1890/91“ št. 8. cenjenega lista sledeči popravek:

Ni res, da se zahteva v društvu „Triglavu“, da se mora vsak član učiti borenja — „menda za to, da bode mogel komu na licu kožo opraskati“ —; istina pa je, da se vadi borenja komaj jedna tretjina društvenikov, in sicer popolnoma prostovoljno.

V GRADCU, dne 9. maja 1892.

Odbor akad. društva „Triglav“.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze sočutja med dolgo boleznijo in o smrti naše preljube matere, oziroma tašče in stare matere, gospe

FANI KOVAČIČ,

kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri sprevodu k večnemu počitku, izrekamo visokochastiti duhovščini, slavnemu „Dol. pevskemu društvu za krasne nagrobnice, gg. uradnikom, vsem darovateljem prekrasnih vencev, prijateljem in znancem svojo najtoplejšo zahvalo.

Žalujoci ostali.

Loterijske srečke.

Trst	30. aprila	1	6	89	74	72
Gradec	7. maja	65	72	39	63	68

Živinozdravnik

HUGON TURK

v LITIJI (127-1)

stanuje v Koprivnikar-jevi hiši št. 51 na trgu.

Modro galico

za škropljenje v vinogradih po 22 kr. kilo in škropilnice dobre in cenó prodaja

J. Perko,

(126-1)

trgovec v Novem Mestu št. 93.

Oskrbništvo grajščine Pleterje naznanja, da bode kakor vsako leto, dné 30. maja t. l. ob 9. uri zjutraj dražba za košnjo na grajskih travnikih v Čučji Mlaki pri Škocijanu. Kdor želi kaj kupiti se vljudno vabi.

— Vinograd, —

kateri meri 3 orale, se zidanico z stanovanjem v Dolžu je naprodaj. Več o tem pové oskrbníštvo v Ruprčvrhu. (120-1)

Deček,

kateri je 14 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, poštenih starišev, sprejme se takoj pod ugodnimi pogoji v prodajalnico z mešanim blagom lanko Puhek-a v Črnomlji. (115-2)

Mlad sivi bik za pleme

je naprodaj. Cena 100 gld. (121-1)

Baron Bergovo grajsko oskrbníštvo v Mokronogu.

Na prodaj!

Domačija s krčmo v Zalogu tik prihodnje železnične proge je takoj na prodaj proti ugodnimi pogoji. Več se izvé pri lastniku

Franc Kovač,

(125-1)

v Novem Mestu štev. 241.

Mlin na prodaj.

V Zaverstniku pri Litiji se proda iz proste roke mlin s tremi kamni in stopami, v dobrem stanu. Lega je lepa tik okrajne ceste. Natančneje pové iz prijaznosti

Ivan Wakonigg,

(122-1)

trgovec v Šmartnem pri Litiji.

Najboljše sredstvo proti slabostim v želodcu

je

,Plzenska pivna grenčica'

izdelek tovarne

H. in A. Finger v Plznu.

Pravo grenčico imajo naprodaj v naslednjih prodajalnicah:

V Novem Mestu: Adolf Pauser; v Melliki: Friderik Skušek; v Črnomlji: brata Schweiger; v Kočevji: Franz Loy; v Ribnici: Franc Picek; v Žužemberku: Jakob Dereani; v Trebnjem: Viljem Tomic. (123-1)

Razglas.

V smislu sklepa občinskega odbora z dné 26. aprila 1892 vršila se bode dné 18. maja 1892 ob 11. uri dopoldne javna dražba za oddajo prostornine, šotornine in štantnine, katero mestna občina ob sejnih, tržnih dnevih in od jerbasov sadja pobira za dōbo treh let in sicer od 1. junija 1892 naprej s tem vršila, da se ne oddá pod letnim zneskom 1635 gld. Posebni pogoji so sledeči:

Vsak dražbenik mora položiti pred dražbo v gotovini ali državnih papirjih ali v hranilničnih knjižicah 10% varščino izklicne cene 1635 gld. in kateri zakupnik ostane, varščino na 20% povišati. Nadalje mora vedno četrtletno zakupnino, 1. junija, 1. septembra, 1. decembra in 1. marca naprej plačati, sicer je pogodba razdrta.

To se daje na občno znanje s tem, da se smejo tudi pismene ponudbe z 10% varščino ponudjene svote do 18. maja 1892 do 11. ure dopoldne vložiti in morajo imeti napis: „Ponudbe za zakup šotornine itd.“, ter morajo biti postavno kolekovane.

Natančnejši pogoji se zvedó pri županstvu.

Mestno županstvo Novomesto,

dné 27. aprila 1892. (112-2)

Tečaj za cepljenje ameriških trt.

Dné 2., 3. in 4. junija t. l. bode na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu brezplačni tečaj (kurs) za cepljenje ameriških trt. V tem tečaju se bode poučevalo praktično tudi o vseh ostalih potrebah novih, z ameriški trtami zasajenih vinogradov. Kdor se misli tečaja vdeležiti, naj se zglašuje do 25. maja pismeno pri podpisnem vodstvu. Manj premožni, od Grma jako oddaljeni vinogradniki, kateri se žele tega poduka vdeležiti, dobodo za to tudi denarno podporo po 1 gld. 20 kr. na dan za hrano in prenočišče, ter 2 gld. za pot semkaj in nazaj. Kdor hoče za denarno podporo prositi, naj vloži svojo prošnjo do 25. maja; (na poznejše prošnje se ne bode oziralo) pri vodstvu šole na Grmu. Prošnjo ni treba kolekovati, pridjati je pa na vsak način priporočilni list župništva ter županstva. (Glej današnji članek na prvi strani.)

Vodstvo deželne, vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem Mestu,

(109-2)

dné 27. aprila 1892

Zobozdravnik A. Paichel

[117]

ustavlja

umetne zobe in zobovja

brez bolečin, plombira ter vse zobne operacije izvršuje. Prebival bodi v Novem Mestu od 17. maja nekaj dni, in ordiniral vsak dan od 9. do 4. ure v gostilni „pri Solncu“.

Majhne in velike peči

ter druge glinaste izdelke, kakor tudi štedilna ognjišča (šparherde), cevi za vodo in kanale izdeluje ter postavlja proti večletnim poroštvu.

[116-1]

Martin Mali, lončar,

Kronovo. Belacerkev. P. Št. Jernej. (Kranjsko.)

Veliko obokano skladišče (magacin)

se takoj v najem dá.

Pôd pod šancami in četvero sedežni voz (kočija) je naprodaj. Več se izvé pri Skabérnetu v Novem Mestu. (113-2)

„Neues Wiener Tagblatt“, uradna „Wienerzeitung“, „Südsteierische Post“, „Laibacher Wochenblatt“, „Kikiriki“ in „Figaro“ so oddati v drugo roko s 1. junijem v tukajšnji kavarni. (114-2)

Poleg mestnega mlina

najbližnji mlin poleg Rudolfovega, z opravo na valjce je na prodaj ali se za več let v najem oddá.

Ker mi druga opravila branijo, se nadalje še z mlinom pečati, ga ponudim po ceni v nakup, ali za več let v najem.

Mlin je zelo prostoren, trdno zidan, s štirimi pari kamni in še z vso opravo na valjce; je v dobrem stanu, najbližnji mlin poleg Rudolfovega na dobrem potoku „Težka voda“, od mestnega Rotovža samo 1100 korakov oddaljen; s tremi gospodarskimi poslojpi, lepim velikim vrtom, njivo in malim travnikom nasajenim z sadnim drevjem za 20 centov mrve; na prijaznem kraju. Priporočam ga po ceni v nakup mlinarjem, ali z ozirom na zagotovljeno dolensko železnico do Rudolfovega, za kako drugo industrijsko podjetje z vodnim gonilom, na priliko: za mehanično mizarstvo, oljarno, strojarjo, umetno ključavničarstvo ali druga podobna podjetja.

Opomnim, da je v prvem nadstropju mlina lepo stanovanje z šestimi sobami in pravilno pečnico, vežo in kuhinjo, da ima voda pri mlinu slapa ali padca 2-30 metra in da je jéz, ker iz obrezanega kama v cement vzdian, za večno trden.

Plačati je precej pri kupu samo 1000 gld., ves drugi znesek pozneje v letnih obrokih. (18-6)

Alfonz Oblak,

posest. mlina v Kandiji pol. Rudolfovega.

Pravo

črno istrijsko vino,

fino in nepokvarjeno, ima v zalogi

Franc Kastelic,

(92-8)

trgovec v Kandiji pri Novem Mestu

Dalje priporoča fino špecerijsko in železninsko blago, cement za vodnjake, gips, deteljna semena, garantirana proti predenici, nagrobne križe itd.

Anton Piletič,

lončar v Stari Vasi, pošta Šent-Jernej (Dolensko)

priporoča se v izdelovanje različnih peči, bodisi velikih, manjših za sobe in po želji tudi za kruh peči, v različnih barvah, vse so delane iz fine ilovice in so dobro žgane. Tudi prevzema poprave in stavljenje peči po nizkih cenah. (102-2)

Naprodaj je nov mlin,

s tremi tečaji, prav dobro narejen, voda visoka ter je je zmirom dosti, v dobrem kraju eno uro od železnice, pri cesti in je v obliži tudi premogokop. Pri njemu so tudi njive in travniki. Plačati je jeden del takoj, ostalo pa se lahko plačuje v letnih obrokih. Več se izvé pri Janezu Lenardu, v Rajhenburgu, Štajersko.

V najem se dadó

za gostilno pripravni pritlični prostori v hiši šte. 47, obstoječi iz treh sob, kuhinje, s kleti, hleva in vrta; tudi bi se lahko kaka soba uporabila za prenočišče tujcev. Več se poizvé pri lastniku hiše št. 47 v Novem Mestu. (105-2)

Marija Kavšek

v Beršlinu poleg Novega Mesta

izdeluje umetne cvetlice in vence, ter se posebno priporoča gospod župnikom za častite naročila za prihodnji majnik in praznik sv. Telesa. Dalje bom imela za birmo primerne vence in šopke. Pismene naročila prosim pod naslovom: Marija Kavšek v Beršlinu, pošta Novo Mesto.

Prodajalnica

z vsemi potrebnimi prostori in pohištvo v Žužemberku hiš. šte. 33 se daje v najem s 1. avgustom 1892.

Natančneje se poizvé pri lastnici hiše v Žužemberku šte. 33. (31-9)

Uljudno naznanjam, da sem vsled poravnave in za-
doščenja svojih upnikov zopet odprl svojo

prodajalnico

ter se priporočam p. n. občinstvu, posebno prečast. duhov-
ščini in p. n. gospodom uradnikom. V svoji zalogi imam
najfineje kakor tudi priprosteje blago. Zelo priporočam
svojo bogato zalogo vsakovrstnih narejenih obtek.

Posebno pa se priporočam za vsakovrstna

— krojaška dela, —

kat-er-a izvršujem po najnovejših uzorih. P. n. gg. urad-
nikom izdelujem uniforme natanko po predpisu ter pre-
skrbljujem vse potrebno. Prečastiti duhovščini izdelujem
vsa potrebna oblačila natanko po želji. Slavnemu občin-
stvu se priporočam za izdelovanje različnih oblek,
bodisi za gospode ali dečke. Vsa naročila izvrševal
bodem natanko in solidno po nizkih cenah.

Zagotavlja vsakomu hitro izvršilo naročenih del,
priporočam se za blagovoljna naročila in zaupanje ter bi-
lježim z veleštovanjem

Jakob Mikolič,
krojač v Novem Mestu.

(110—2)

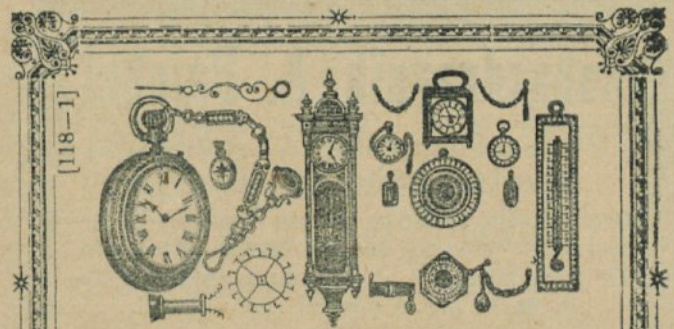
Vavpet, poslovodja in dva pomoč- nika za mizarsko delo

se sprejmo. Oglasiti se je pri gosp. Rudolfu Smola na
Grabnu pri Novem Mestu. (100—2)

Oskrbništvo graščine Ruprčvrh
ima na prodaj krompir metr stot po
1 goldinar. (106—2)

Vse vrste surovega vlitega že-
lezja in kovin za stavbe in mašine,
kakor tudi vsa dela, zadevajoča ma-
šinstvo, ponuja (81—2)

G. Tönnies-ova
fabrika za mašine in livarna železa v Ljubljani.

[118—1]

ALOJZIJ RAJEC,

urar v Novem Mestu na velikem trgu

priporoča sl. občinstvu ter posebno
preč. duhovščini svojo bogato zalogo
vsakovrstnih žepnih in stenskih ur,
veržic in drugih v to stroko spa-
dajočih stvari. Popravila se izvr-
šujejo vestno, natančno, točno in
po prav nizki ceni ter z jamstvom.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Jako po nizki ceni!

Darila za birmo!

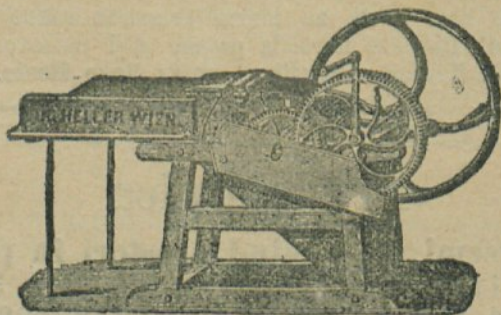
Lepo posestvo naprodaj.

V Gorenji Vasi pri Ribnici je naprodaj iz proste
roke lepo posestvo obstoječe: iz hiše z dvema pri-
tličnima in tremi sobami v podstrešji, s kašto, kuhinjo,
dvema kleti, skednjem, živinskim hlevom in poleg tega
svinjak, lopa za drva, na vrtu je vodnjak s cementom
zidan. V tej hiši je prodajalnica z špecerijskim blagom
ter se proda tudi vsa prodajalnična oprava. Pohištvo
je obokano, zelo pripravno za prodajalnico ali krčmo,
posebno sedaj, o zidanji dolenske železnice, ker je
proga za streljaj daleč trasirana. Pri hiši je lep vrt
in del gojzda. Več se pové lastnik

Anton Perušek,
(104-2) posestnik in trgovec v Gorenji Vasi pri Ribnici.

Učenca poštenega in lepega zadržanja, sloven-
skega in nemškega jezika v besedi in
pisavi zmožnega, sprejme takoj v svojo prodajalnico
z mešanim blagom **Ant. Rajmer,** trgovec v Metliki.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo

mlatilnice, čistilnice za žito,
trijérje, slamoreznice, mline za sadje,
stiskalnice za sadje, vino in grozdje,

kakor tudi vse druge stroje in priprave

za kmetijstvo, vinarstvo in sadjerejstvo itd.

priporoča v najnovejši in najboljši obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,

²/₂ PRATERSTRASSE 78.

Ilustrovani zapisniki in pohvalna pisma v slovenskem, hrvatskem, nemškem in laškem jeziku po zahtevanju brez-
plačno in franko. — Čas za poskušnje — garancija, ugodni pogoji. Zopet znižane cene. (94—8)